

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. №	654 - 06 - 918
Дата	25 / 05 2016

ЧРЕЗ

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

Г-ЖА ЦЕЦКА ЦАЧЕВА

ДО

МИНИСТЪРА НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ

Г-Н ДАНИЕЛ МИТОВ

21
13

В Ъ П Р О С

ОТ

ВЕЛИЗАР ПЕНКОВ ЕНЧЕВ

Народен представител, нечленуващ в парламентарна група

На основание чл. 90, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 91 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, внасям въпрос

ОТНОСНО: СТАТУТЪТ НА ЗАПАДНИТЕ БЪЛГАРСКИ ПОКРАЙНИНИ

ГОСПОДИН МИНИСТЪР,

Както е известно, въз основа на Ньойския мирен договор от 27.11.1919 г., от Царство България са откъснати Западните покрайнини (Царибродска, Босилеградска и Струмишка околии, както и анклав от територията на Видинска околия или 1545 кв.км., включително два града и 120 български села и Струмишка околия от 1250 кв. км.), които са присъединени към Кралството на сърбите, хърватите и словенците, както е записано в договора, по стратегически съображения.

През 1929 г., след държавен преврат, Кралството на сърбите, хърватите и словенците се преименува на Кралство Югославия. Този акт променя обстоятелствата, при които е подписан мирния договор в Ньой, тъй като откъснатата от България територия преминава в ръцете на държава с ново име, което съгласно международното право представлява *status sic stantibus*, т.е. променени политически условия, различни от условията при подписването на договора.

Подобно обстоятелство неведнъж в историята на Европа е давало основание за възстановяване на предишното териториално статукво. В средата на XX век българското правителство, начело с Андрей Ляпчев, решава да не иска ревизия на договора за Западните покрайнини поради сложната политическа обстановка, при която след Втората балканска война Българската армия е разоръжена, а страната е обградена от враждебно настроени държави, което прави подобно искане несъстоятелно.

След Втората световна война статусът на Западните покрайнини се променя отново:

На 10 февруари 1947 г. Парижкият мирен договор дава тези територии на Федеративна народна република Югославия, а не на Сърбия;

1. През 1991 г. СР Югославия се разпада и престава да съществува като държавноправен субект. На нейно място се образуват пет, а по-късно шест независими държави;
2. Съгласно международното право, когато една държава престане да съществува за правния мир в предишната си правосубектност, новосъздадената в различни параметри държава не получава автоматично нейния правен статус, а ефектът от подписаните от нея договори не се пренася върху новия държавноправен субект;
3. При възникването на шестте нови държави остава една „ничия територия“ – Западните български покрайнини, които не се полагат по право, нито по изрична разпоредба от упоменатите договори, на нито един от нововъзникналите правни субекти;

4. В периода 1991 г. - 1993 г. в три публични изказвания, президентът на Република Хърватия предлага Западните покрайнини да се върнат на Република България;
5. През периода 1991 - 1996 г. нито едно от българските правителства не отчита настъпилите нови политически условия и не обсъжда съдбата на Западните български покрайнини;
6. Така през 1996 г. Република Сърбия обявява официално присъединяването на Западните български покрайнини, а Струмишка околия остава в рамките на Бивша Югославска Република Македония, без за това да има международно-правни основания или съгласие на заинтересованите страни - България, Хърватия, Словения, Босна и Херцеговина, Македония и Черна гора. Самият акт на присъединяване от страна на Република Сърбия показва, че статусът на Западните български покрайнини не е изяснен в политикоправен смисъл и се нуждае от санкция, която да обоснове върховенството на държава върху тази територия. Единствената държава, която справедливо може да претендира за правосубектност върху тези, населени с българи земи, е Република България.
7. През същата година Правителството на Република Сърбия кани на официално посещение министър-председателя на Република България Жан Виденов. След завършване на визитата му той дава пресконференция, на която заявява пред журналистите, че *„от днес нататък няма Западни покрайнини, а има Източна Сърбия“*. Това изявление, макар и без правно значение, е погрешен акт, от който съвременните български държавници трябва да се разграничат;
8. Съгласно действащата българска конституция, в правомощията на Народното събрание влиза задължението да приеме декларация, с която да изрази отношението на Република България към положението на Западните български покрайнини. Тази декларация следва да бъде изпратена на Скупщината на Република Сърбия, на Европейския парламент и на Европейската комисия;
9. Междувременно в ход са преговори за присъединяването на Република Сърбия към Европейския съюз, а вече повечето български партии приобщено декларираха, че *„безусловно подкрепят приемането на Република Сърбия в ЕС“*;
10. Процесът на присъединяване към ЕС означава, че кандидатът за членство трябва да уреди всички спорни въпроси със страните-членки, за да демонстрира приемане на принципите на европейското обединение, което е предпоставка да се постави въпросът за съдбата на Западните български покрайнини на масата на преговорите и да се изисква от европейските институции справедливото му решаване. Изясняването на съдбата на Западните български покрайнини следва да се разглежда като условие за приемането на Република Сърбия в Европейския съюз.

На 22 ноември 2015 г. Световният парламент на българите по света към Асоциацията на българите по света и Общото събрание на Българската академия на науките и изкуствата /БАНИ /, загрижени за съдбата на българите от Западните покрайнини, които са подложени на непрекъснат терор и денационализация, се обърнаха към президента, премиера, председателя на Народното събрание и министъра на външните работи с искането да се предприемат стъпки за използване на историческия шанс за връщане на Западните покрайнини към територията на Република България.

Обмисляте ли възможността МВнР да предприеме стъпки за поправяне на историческата несправедливост, като за тази цел се обърнете към Република Сърбия и европейските институции с искане за стартиране на преговори за статута на Западните български покрайнини?

Народен представител:

25.05.2016 г.

ВЕЛИЗАР ЕНЧЕВ